

йому в силу інституційних, організаційних та географічних переваг додатковий приплив фінансових, інноваційних, інтелектуальних та інноваційних ресурсів в креативні сфери міського господарства, тим саме збільшуючи рівень його глобальної конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Calafati A. European Cities' Development Trajectories: A Methodological Framework. [Електрон./ ресурс]. Режим доступу: www.ec.europa.eu/regional_policy/sources/dagener/studies/pdf/citiesoftomorrow
2. Bachtler J., Wren C. Evaluation of European Union Cohesion Policy: Research Question and Policy Challenges / John Bachtler, Colin Wren // Regional Studies. – 2006. – №2 (Vol. 40). – P. 143–153.
3. Faludi A. From European Spatial Development to Territorial Cohesion Policy / Andreas Faludi // Regional Studies. – 2006. – №6 (Vol. 40). – P. 667–678.

4. Kennedy Chr. The evolution of Great World Cities – Urban Wealth and Economic Growth. – Toronto: University of Toronto Press, 2011. – 242 p.

5. Dablowski M. Financial engineering instruments and multi-level governance: trawing the ice between the Public and Private actors in urban development policy? / Margin Dablowski // Regions. – 2013. – №292. – P. 25–27.

6. Budget for Cohesion Policy Post 2013 (2011 prices) [Електрон. ресурс]. Режим доступу: www.ec.europa.eu/regional_policy/

7. Smart cities. Ranking of European medium-sized cities. Final report. – Ljubljana: University of Ljubljana, 2007. – 27 p.

8. Cities in Europe – Europe in the Cities. Final report. – Vienn: Center for Urban Dialogue and European Policy, European Metropolitan Governance, 2011. – 99 p.

9. Financial Instruments in Cohesion Policy 2014–2020. JESSICA NETWORKING Platform. [Електрон. ресурс]. Режим доступу: ec.europa.eu/regional_policy/archive/funds/

УДК 33(447):339.9

Л.А. СВИСТУН,
к.е.н., доцент, Полтавський національний технічний університет ім. Юрія Кондратюка,
Л.І. ШЕВЧЕНКО,
Полтавський національний технічний університет ім. Юрія Кондратюка

Соціально-економічні проблеми та переваги інтеграції України до Європейського Союзу

У статті досліджуються основні переваги та можливі негативні наслідки вступу України до ЄС. Проведений SWOT-аналіз перспектив та загроз євроінтеграції України в політичній, соціальній та економічній сферах.

Ключові слова: євроінтеграція, імпорт, експорт, дефіцит бюджету, лібералізація торгівлі, офшоризація, боргова криза.

В статье исследуются основные преимущества и возможные негативные последствия вступления Украины в ЕС. Проведен SWOT-анализ перспектив и угроз евроинтеграции Украины в политической, социальной и экономической сферах.

Ключевые слова: евроинтеграция, импорт, экспорт, дефицит бюджета, либерализация торговли, офшоризация, долговой кризис.

This paper investigates the main benefits and possible negative consequences of Ukraine's accession to the EU. Conducted SWOT-analysis of prospects and threats Ukraine's European integration in the political, social and economic life.

Keywords: european integration, import, export, budget deficits, trade liberalization, offshore, the debt crisis.

Постановка проблеми. Інтеграційні процеси у політичній, економічній, соціальній і духовній сферах є одним із характерних елементів сучасної Європи. Актуальність дослідження визначається тією роллю, яку відіграє Європейський Союз (ЄС) у сучасному світі, а також практичним значенням інтеграції України до цієї організації як для науки, так і для державної політики. Необхідно всебічно вивчити наслідки вступу нашої держави в європейське співтовариство. Таким чином, самостійність України зовсім не означає її самоізоляції на міжнародній арені.

Сучасні тенденції світового розвитку ставлять перед Україною нові проблеми та потребують від неї активної участі в їх вирішенні. Характерною рисою сучасного світового соціально-економічного розвитку є бурхлива динаміка інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема. При цьому навіть ті країни, які не входять до складу інтеграційних об'єднань, неминуче відчувають на собі їх відчутний вплив.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Теоретичною і методологічною основою роботи послужили закони і нормативні акти, публікації вчених у фахових, періодичних виданнях. Серед дослідників даного питання слід відмітити таких авторів, як А.С. Гальчинський [1], О.А. Корнієвський [2], В. Опришко, В. Посельський [4], у

статтях яких детально розкрито нормативно-правова база стосунків Україна – ЄС, проведений глибокий аналіз проблем і перспектив розвитку стосунків Україна – ЄС.

Метою статті є дослідження основних переваг та можливих негативних наслідків вступу України до ЄС, а також проведення SWOT-аналізу перспектив та загроз євроінтеграції України у політичній, соціальній та економічній сферах.

Виклад основного матеріалу. Європейський Союз – це організація, яка в процесі свого розвитку досягла високого рівня політичної інтеграції, уніфікації права, економічного співробітництва, соціального забезпечення та культурного розвитку. Головною подією у відносинах України та ЄС було підписання 14 червня 1994 року в Брюсселі Угоди про партнерство та співробітництво. Цей документ заклав стабільний політичний, економічний і культурний діалог між країнами ЄС, з одного боку, та Україною – з іншого. Згідно зі ст. 85 та ст. 90–92 угоди були затверджені Рада співпраці та Парламентська комісія співпраці, які складаються з українських та європейських депутатів [7]. 21 березня 2014 року Україна та ЄС підписали політичну частину угоди про асоціацію в Брюсселі, 28 країн ЄС поставили підписи під даною угодою. Україна та ЄС планували підписати угоду про асоціацію ще на саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі 29 листопада 2013 року. За тиждень до підписання уряд призупинив процес євроінтеграції. Це спричинило масові акції протесту в Україні, які завершилися усуненням від влади президента.

Інтеграція України в ЄС має переваги і для України, і для Європейського Союзу. Для нашої держави важливого значення набувають як процес її послідовного наближення до ЄС, так і стратегічний результат цього процесу – повноправне членство в ЄС.

Політичні переваги інтеграції України в ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство в ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдженням зброї масового знищення, дозволить активізувати співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, наркобізнесом тощо [8].

Соціальні переваги членства в ЄС пов'язані з наявними тут високим рівнем соціальних стандартів і розвитку гуманітарної сфери, ефективним захистом прав працівників, розвинутою системою охорони довкілля. Наслідком інтеграції України в ЄС стануть суттєві зміни в забезпеченні права на вільне працевлаштування, адекватної оплати та безпеки праці, гарантій соціального забезпечення, належних умов життя громадян, охорони здоров'я, освіти, культури, соціального захисту і соціального страхування відповідно до європейських стандартів.

З економічного боку євроінтеграція сприятиме зростанню продуктивності економіки та темпів технологічної модерні-

зації під впливом конкуренції на єдиному європейському ринку та забезпеченню вільного доступу до новітніх технологій, капіталу, інформації; підвищенню кваліфікації робочої сили за умов їх вільного руху в межах єдиного ринку; створенню більш сприятливого інвестиційного середовища; істотному зростанню обсягів торгівлі на ринку ЄС; створенню передумов для прискореного зростання взаємообміну в галузях з підвищеним рівнем науки та техноємності; підвищенню якості регулятивних інститутів у бюджетній, банківській, фінансовій сферах та корпоративному управлінні. Економічна інтеграція також надасть можливість використовувати фонди регіонального розвитку ЄС для прискорення виходу на вищий економічний рівень, властивий більш розвиненим країнам Євросоюзу.

У цілому формування на кордонах України могутнього інтеграційного об'єднання з єдиними торговельними правилами, тарифом, адміністративними нормами та процедурами вигідно Україні, оскільки спрощує ведення бізнесу з європейськими компаніями та поліпшує умови торгівлі та інвестування. Розширення стане важливим чинником прискорення економічного розвитку нових членів ЄС, а це означає появу нових бізнесових можливостей для України.

За умов входу України до ЄС можна виділити такі переваги для торговельно-економічної сфери в довготерміновій перспективі:

- розширений Євросоюз може стати найбільш значимим ринком збуту українських товарів та джерелом українського імпорту і стати для України головним торговельним партнером;
- поліпшаться умови доступу українських експортерів на окремі товарні ринки нових членів ЄС унаслідок переважного зниження рівня тарифного захисту і підвищення рівня конкурентного середовища в країнах-кандидатах;
- запровадження в країнах-кандидатах інститутів ринкового регулювання ЄС має привести до певного скорочення обсягів контрабандних торговельних операцій та інших форм тінювих операцій, що матиме позитивний вплив на державний бюджет України.

Говорячи про фактори, які гальмують рух України до Європи, доцільно виділити низку таких внутрішніх проблем:

- повільність у проведенні економічних реформ, відсутність помітних результатів внутрішніх соціально-економічних трансформацій;
- високий рівень корупції та економічної злочинності;
- відсутність консенсусу стосовно європейського вибору як серед населення, так і на рівні державних інституцій;
- явний дефіцит досвідчених фахівців з євроінтеграції, насамперед серед політичної еліти і державних службовців України [9].

Україні українці потрібні стійке зростання економіки і підвищення добробуту народу, і досягти цієї мети вона розраховує на шляху євроінтеграції. Але процес євроінтеграції може призвести і до ряду негативних наслідків, про що свідчить досвід інших країн. Серед них можемо виділити такі:

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

1. Послаблення потенціалу економічного зростання. У 60–ті роки ХХ ст. середньорічний приріст ВВП в євроспівтоваристві становив 8,7, був значно вищий, ніж у світі в цілому. У 70–90–ті роки приріст ВВП в євроспівтоваристві істотно зменшився і став нижчий, ніж у цілому у світі. Однак 2001–2005 роки для світової економіки загалом були успішні. Втім у країнах ЄС у ці роки приріст ВВП становив усього 1,9%. І це при тому, що тоді до Євросоюзу вступили десять нових країн Центральної і Східної Європи (ЦСЄ) з великим потенціалом економічного зростання. З початку ХХІ ст. динаміка приросту ВВП впала до 1,4 і стала майже удвічі нижча, ніж у світі (рис. 1).

Проте середньорічні темпи приросту ВВП у країнах ЦСЄ за період їхнього вступу в ЄС (2005–2012) виявилися значно гіршими, ніж були за такий же період до вступу в ЄС (1997–2004). Особливо великі втрати понесли країни Балтії, Словенія та Угорщина. За вісім років (це вагомий для макроекономічного аналізу період) до вступу в ЄС ці країни мали середньорічні темпи приросту ВВП від 4 до 7%, а після вступу – від 0,4 до 4%, тобто у 2–3 рази нижчі.

По суті, в країнах ЦСЄ після їхнього вступу до ЄС склалася та ж динаміка спаду темпів приросту ВВП, яка мала місце і в країнах ЄС–15. Тим часом країни СНД, які пройшли схожий із країнами ЦСЄ постсоціалістичний шлях економічної трансформації, практично зберегли сталу динаміку еконо-

мічного зростання. Виходить, що економічно міцні країни ЄС не змогли адекватно підтримати нових, економічно слабкіших партнерів по інтеграції. Хоча економічний потенціал країн ЄС–15 (за обсягом ВВП) тоді у десятки разів перевищував потенціал країн ЦСЄ.

2. Зниження динаміки зовнішньої торгівлі та інвестицій. Важливим аргументом, який часто наводиться на користь євроінтеграції, є лібералізація зовнішньої торгівлі та зростання її обсягів. Однак у країнах ЦСЄ після їхнього вступу в ЄС особливих зрушень у зовнішній торгівлі не сталося. За вісім років після вступу цих країн до ЄС у порівнянні з аналогічним періодом перед вступом середньорічні темпи приросту зовнішнього товарообігу навіть знизилися. В одних країнах торгівля дещо похвалішала, а в інших, навпаки, сповільнилася, і досить суттєво, зокрема в Угорщині, Болгарії, Чехії, Словенії. І хоч темпи приросту торгівлі в країнах ЦСЄ були вищі, ніж у країнах ЄС–15, однак в обох групах країн зміна динаміки за ці періоди була негативна. Тим часом у країнах СНД і у світі загалом за період 2005–2012 років у порівнянні з періодом 1997–2004 років зовнішня торгівля істотно зросла (рис. 2). Отже, вступ країн ЦСЄ в ЄС не призвів до розширення зовнішньої торгівлі загалом і в рамках ЄС зокрема.

Ще гірша ситуація в інвестиційній сфері. У країнах ЦСЄ після їхнього вступу в ЄС динаміка притоку прямих іноземних інвестицій виявилася не кращою, а набагато гіршою, ніж вона

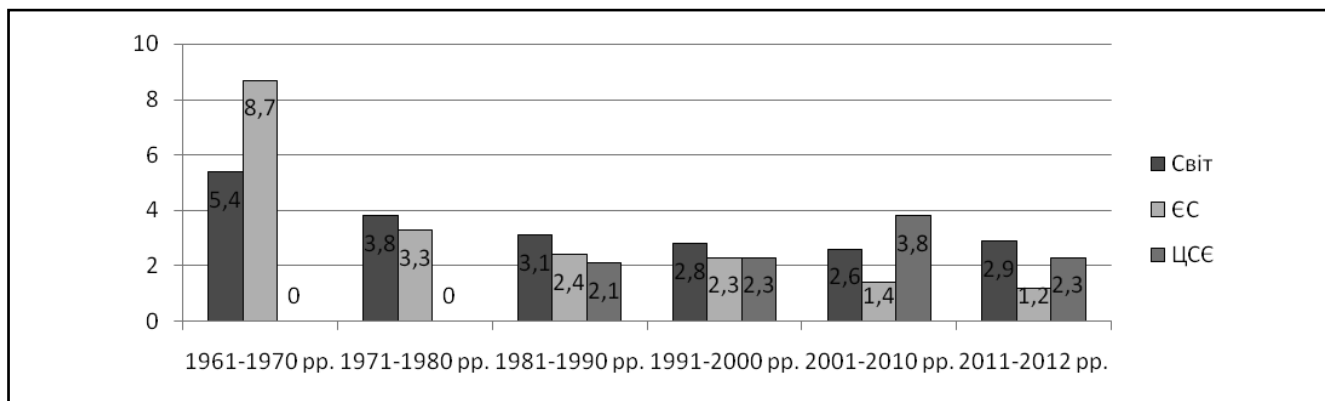

Рисунок 1. Середньорічні темпи приросту ВВП, %

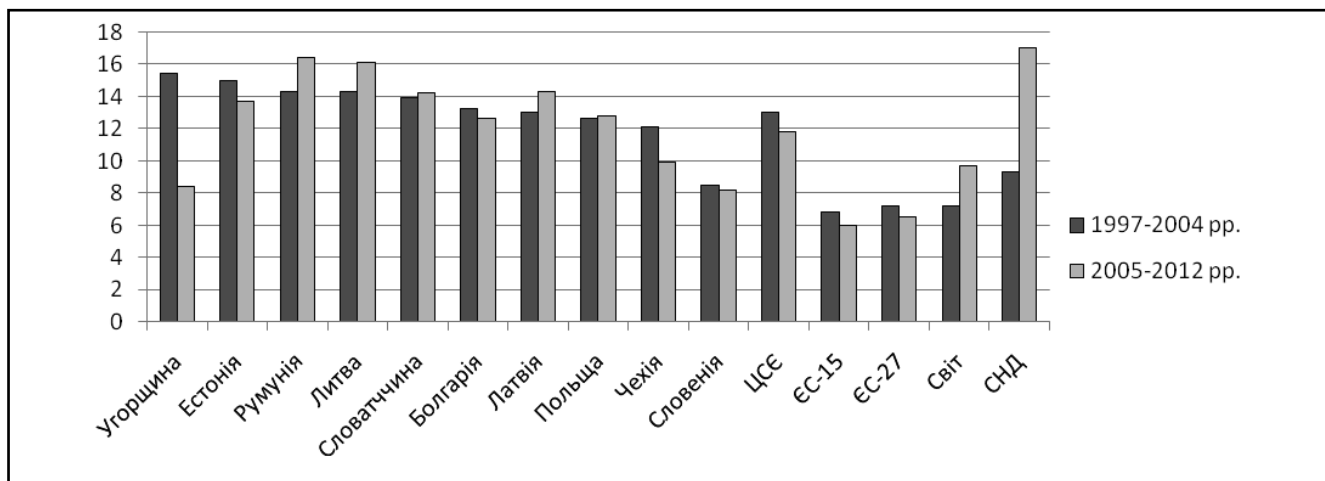

Рисунок 2. Середньорічні темпи приросту обороту зовнішньої торгівлі, %

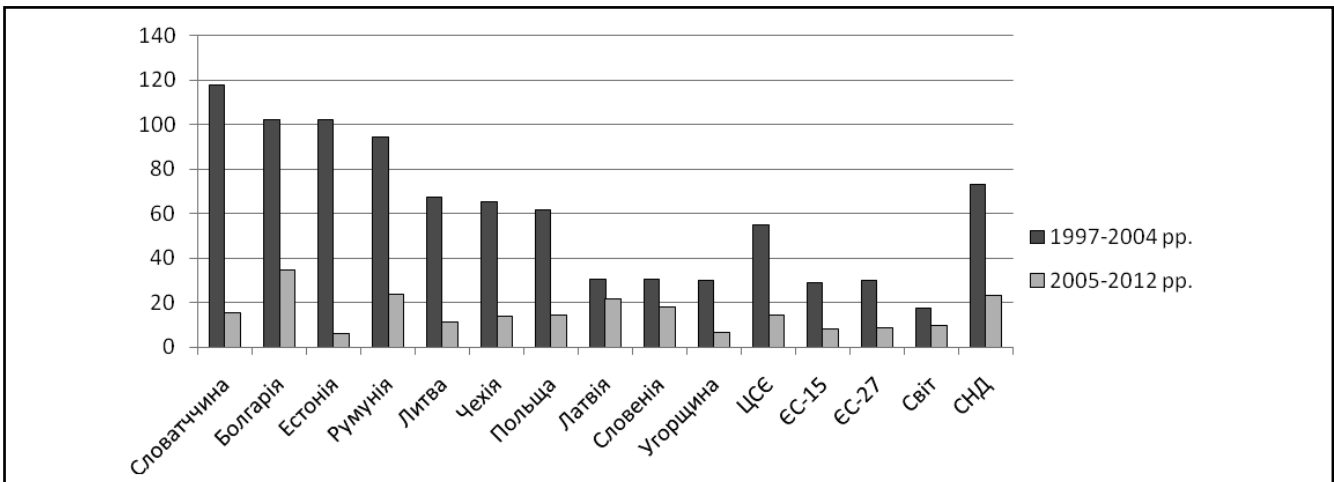

Рисунок 3. Середньорічні темпи приросту прямих іноземних інвестицій, %

була до вступу в ЄС. Середньорічні темпи залучення інвестицій знизилися у 7–10 разів (рис. 3). Причина в тому, що можливості вкладення інвестицій західними інвесторами у країни ЦСЄ були сповна використані ще до вступу останніх в ЄС.

Водночас слід відмітити такі особливості інвестування нових членів ЄС:

- інвестиції в нові країни ЄС часто йдуть не у нове (інноваційне) виробництво, а у скупку активів, які просто переходять від національних до іноземних власників;
- у випадку загрози кризи інвестиції з нових країн ЄС часто реінвестуються в першу чергу і в найбільшій мірі, що спричиняє сильний негативний вплив на їхню економіку;
- лібералізація зовнішньої торгівлі і руху капіталу дуже часто спонукає до відтоку національних коштів з «нових» країн, суми яких нерідко перевищують обсяги залучених прямих іноземних інвестицій.

Отже, інвестиційний феномен євроінтеграції не варто сприймати однозначно, а до можливого інвестиційного буму, який в окремих країнах лише посилив кризу, взагалі треба ставитися обережно.

3. Боргова криза та дискредитація інтеграційного іміджу. Світова економічна криза, яка почалася в 2008 році, виявила найбільш гостру проблему ЄС і особливо євросони – боргову кризу. Ця криза була зумовлена надмірним і тривалим зростанням боргів за весь період євроінтеграції. Внаслідок цього боргове навантаження на економіку (по відношенню до ВВП) в євроспільноті постійно зростало, і значно вищими темпами, ніж у світі загалом та в інших розвинених країнах. Так, за 22 роки після 1990 року рівень державного боргу до ВВП в євросоні зріс на 38 в.п., або у 1,5 раза. Це найвищі темпи зростання серед країн ОЕСР, крім Японії. Практично всі країни євросони, крім Естонії, переобтяжені великими боргами.

За рівнем державної заборгованості до ВВП і євросона, і ЄС уже випередили США і наздоганяють Японію. У 1990 році США мали вищий рівень заборгованості, ніж країни євросони і ЄС, а у 2012 році навпаки – значно нижчий. До того ж США у набагато вигіднішій ситуації, оскільки їхня валюта обслуговує близько 70% світового ринку зовніш-

ньої торгівлі, міжнародного капіталу і золотовалютних резервів. Це дозволяє США разом із потоками емісії своєї валюти переносити значну частину боргового навантаження на інші країни.

Отже, зростання державних боргів і зниження темпів розвитку економіки свідчить про «старіння» потенціалу економічного розвитку та ослаблення інтеграційної привабливості. Різке зростання державних боргів у країнах ЄС і євросони призвело до значних бюджетних дефіцитів. Так, дефіцит державних бюджетів країн ЄС зріс з 0,8% ВВП у 2007 році до 6,8% ВВП у 2009 році. Найбільше зростання дефіциту бюджету в роки кризи було зафіксовано в Ірландії – 31,3%, Греції – 10,6, Великобританії – 10,3, Португалії – 9,8, Іспанії – 8,3%. У 2011–2012 роках дефіцит державного бюджету дещо зменшився в ЄС загалом і в окремих країнах (рис. 4).

Дослідження показують, що в тих країнах, де був вищий рівень державного боргу до ВВП, там був і вищий дефіцит державного бюджету. І навпаки, в тих країнах, де був нижчий рівень державного боргу до ВВП, там був і нижчий дефіцит державного бюджету.

4. Офшоризація та тінізація капіталу. Серйозною проблемою Євросоюзу є офшоризація і тінізація капіталів (приховування доходів, податків, неофіційне вивезення капіталу тощо). Наявність такого явища в ринковому середовищі Євросоюзу не можна вважати цивілізованим, і це не додає йому інтеграційної привабливості. Рівень фінансової офшоризації і тінізації в ЄС, як це не дивно, вдвічі вищий, ніж у неєвропейських країнах (Австралії, Канаді, США, Японії, Новій Зеландії) – членах ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку). До того ж динаміка покращення цього показника в ЄС дуже повільна.

Серед країн ЄС найвищий рівень фінансової тінізації на Кіпрі, у країнах Балтії, Румунії, Болгарії. Досить високий рівень тінізації також в Італії і Греції. Внаслідок офшоризації капіталів в ЄС склалася парадоксальна ситуація, що південні країни (Кіпр, Греція, Іспанія, Італія), які мають високий рівень державної заборгованості до ВВП, водночас мають найвищий рівень накопиченого багатства населення.

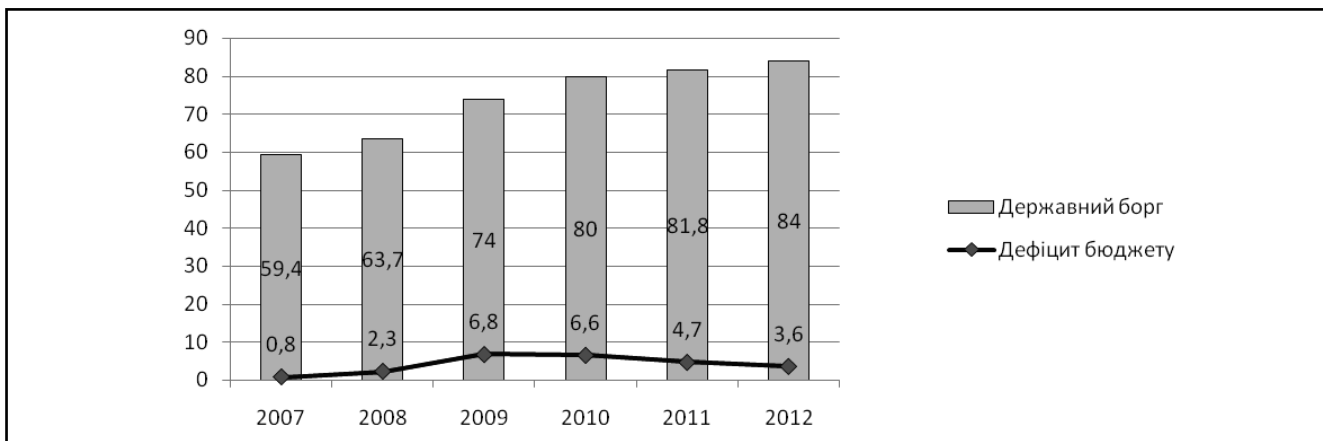

Рисунок 4. Державний борг та дефіцит бюджету ЄС, % до ВВП

Проте серед головних переваг входження України до ЄС можна назвати такі:

1. *Подолання економічної відсталості.* Економічна привабливість Євросоюзу для України полягає насамперед у можливості долучитися до високої культури ефективного ринкового господарювання і підняти до такого ж рівня власну економіку. Європа представляє собою один із масштабних платоспроможних та інноваційних ринків, освоїти і заповнити який намагаються багато країн світу, в тому США, Японія, Китай, Індія, Бразилія і Росія. ЄС, особливо його провідні країни, – це територія високоефективної економіки. Середній показник ВВП на жителя в ЄС майже у 8 разів вищий, ніж в Україні і в 2,5 раза, ніж у Росії.

2. *Збільшення залучення інвестицій.* Важливе значення для України має великий інвестиційний потенціал країн ЄС. Група країн ЄС–15 багато років є лідером у світі за потенціалом вивезення прямих іноземних інвестицій на жителя. Цей потенціал значно перевищує інвестиційні можливості Росії і навіть Японії та США. Для України, яка дійсно потребує великих інвестицій і має значні можливості для їх використання, наявність «союз-

ницьких» відносин із країнами – великими інвестиційними донорами – це дуже вагомий аргумент. Однак слід відзначити, що як і в країнах ЦСЄ, виробничо–інноваційна структура прямих іноземних інвестицій в Україні поки що незадовільна. Основна причина – відсутність в Україні сприятливих умов для довготривалих та високо ризикованих інноваційних інвестицій.

3. *Здійснення реформ та модернізації.* Для України дуже важливим є такий аспект євроінтеграції, як реальний поступ у здійсненні реформ і модернізації. Причому не лише економіки, а всіх сфер суспільного життя. Для багатьох країн важливе значення мають насамперед економічні та правові реформи, приведення умов для бізнесу і підприємництва до європейських стандартів. Цей потенціал успішно реалізували Словенія, Польща, Словаччина та країни Балтії, особливо у сфері малого і середнього бізнесу, у податковій, інвестиційній, фінансовій, бюджетній, судовій та адміністративній сферах.

4. *Загалом показники реформ і модернізації суспільства в ЄС – одні з найвищих у світі.* У рейтингах економічної свободи, легкості ведення бізнесу, конкурентоспроможності економіки, ефективності влади, сприйняття корупції Україна, як і Росія,

SWOT–аналіз інтеграційних намірів України до ЄС

До основних перспектив вступу України до ЄС можна віднести	До очікуваних переваг можна віднести
<ul style="list-style-type: none"> – встановлення стабільної політичної системи; – сприйняття України як важливого суб’єкта політичних відносин; – забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу; – упровадження стандартів ЄС у виробництві; – формування середнього класу; – реформування освіти, охорони здоров’я, соціального захисту та ін. 	<ul style="list-style-type: none"> – європейську колективну безпеку; – додаткові інвестиції в українську економіку; – надання субсидій деградуєму сільському господарству; – спільні митні тарифи; – кількісні обмеження імпорту; – антидемпінгову політику; – протекціонізм і контроль експорту; – ефективний захист прав людини в інституціях ЄС; – відкриття кордонів для вільного пересування населення; – забезпечення високого рівня життя населення та ін.
До слабкостей, які можуть мати місце після вступу, можна віднести	До загроз вступу можна віднести
<ul style="list-style-type: none"> – часткову втрату суверенітету; – невизначеність стратегії розвитку ЄС; – погіршення взаємин із країнами СНД; – втрату конкурентоспроможності певних галузей; – складність переходу на європейський рівень цін; – квотування певних видів товарів; – ускладнення візового режиму зі східними сусідами та ін. 	<ul style="list-style-type: none"> – небезпеку втягнення України в конфлікт цивілізацій між Заходом і мусульманським світом; – можливе переміщення до України шкідливих виробництв; – використання України як сировинного придатку; – використання українців як дешевої робочої сили; – поглиблення демографічного спаду; – незаконну міграцію і вплив кадрів та ін.

значно відстає від країн ЄС (і «старих» і «нових»), нерідко майже на 100 позицій серед 170–180 обстежуваних країн.

Загалом переваги та загрози вступу України до ЄС наведені у таблиці.

Висновки

Отже, для інтеграції в ЄС Україні необхідно суттєво змінити зміст економічної та фінансової політики. Потрібно фактично відмовитися від протекціоністських заходів у сфері експортно-імпортних операцій, легалізувати тіньову економіку, дотримуватися вимог щодо захисту прав людини. Чи не найбільші зміни мають відбутися на фінансовому ринку. Доцільно змінити інструментарій регулювання валютного ринку та створити умови для злиття вітчизняного або управлінського фінансового ринку з глобалізованим світовим. На практиці це може призвести до докорінної зміни ринку фінансових послуг у країні, і особливо банківської системи.

Упродовж наступних років для України розпочнеться новий етап економічного співробітництва з ЄС, оскільки після розширення союзу ринок перетвориться для нашої держави на головний і посяде перше місце як ринок збуту українських товарів та друге місце як джерело нашого імпорту. Крім того, більше половини прямих іноземних інвестицій надходить з країн ЄС. А отже, економічна динаміка в ЄС та тенденції економічної співпраці визначатимуть перебіг соціально-економічних процесів в Україні.

Як повноправний учасник побудови об'єднаної Європи, а в майбутньому – член Європейського Союзу Україна зможе впливати на вироблення відповідних рішень і, таким чином, на процеси, що відбуваються на європейському континенті. Перебуваючи осторонь, Україна не матиме ані економічних, ані політичних ресурсів для такого впливу і може перетворитися на

слабкий об'єкт замість активного суб'єкта європейської політики. При вступі до ЄС Україна отримає ряд значних переваг, але, щоб уникнути існуючих загроз, треба поступово впроваджувати стратегічні напрями розвитку ЄС в українську економіку та розробити програму дій щодо безболісної інтеграції України.

Список використаних джерел

1. Гальчинський А. Глобальні трансформації: Уроки для України / А. Гальчинський // Політика і час. – 2005. – №8. – С. 18–28.
2. Журнал «Сегодня» стаття «Вступление Украины в ЕС: за и против». [Електрон. ресурс] Режим доступу: <http://www.segodnya.ua/ukraine/vstuplenie-ukrainy-v-es-za-i-protiv.html>.
3. Корнієвський О.А. Європейський Союз. Співробітництво між Україною та Європейським Союзом // Абетка української політики. Довідник. – К., 2002 – С. 12.
4. Осадча Н.В. Характеристика процесу інтеграції України до Європейського Союзу // Електронний вісник Донбасу. – 2011. – №3. – С. 24–25.
5. Посельський В. Розширений Союз та розширена Європа // К.: Юніверс, 2005 – С. 27.
6. Право Європейського Союзу: Підручник / За ред. В.І. Муравйова. – К.: Юрінком Інтер. – 2011. – 704 с.
7. Програма інтеграції України до ЄС, схвалена Указом Президента України від 15.09.2000 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.customs.gov.ua
8. Сіденко В. Розширення Європейського Союзу на схід: наслідки для України / Сіденко В. // Національна безпека та оборона. – 2009. – №9. – С. 25–29.
9. Фіалко А. Проблеми і перспективи інтеграції України до ЄС. [Електрон. ресурс] Режим доступу: <http://www.ucseps.org.ua/ua>.
10. Хто є хто в Європейському Союзі. [Електрон. ресурс] Режим доступу: <http://www.europa.eu.int/comm/igc2000/dialogue/info/offdoc>

В.В. КРУГОВИЙ,

аспірант, Науково-дослідний економічний інститут Мінекономрозвитку і торгівлі України

Місцевий економічний розвиток (МЕР) та механізми його фінансування

У статті розглядаються механізми фінансування місцевого економічного розвитку, що можуть бути використані українськими містами.

Ключові слова: місцевий економічний розвиток, бюджетні джерела, кредитні джерела, інвестиційні джерела, грантові джерела.

В статье рассматривается перечень механизмов финансирования МЭР, которые могут быть использованы украинскими городами.

Ключевые слова: местное экономическое развитие, бюджетные источники, кредитные источники, инвестиционные источники, грантовые источники.

Mayor is examined in the article to the list of mechanisms of financing, that can be used by the Ukrainian cities.

Keywords: local economic development, budgetary sources, credit sources, investment sources, underback sources.

Постановка проблеми. Більшість механізмів фінансування місцевого економічного розвитку (МЕР) вже давно відомі та широко застосовуються містами України.

Світова практика вкладає в поняття МЕР комплекс інтегрованих заходів, спрямованих на створення, вдосконалення чи реформування системи соціально-економічних зв'язків для забезпечення сталого розвитку економіки певної території.